

การศึกษา

การรู้

หลายคนคงเคยได้ยินกลอนที่ว่า “...รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี...” แต่อย่างไรถึงจะเรียกว่า รู้ วันนี้จึงนำคำอธิบายเกี่ยวกับ การรู้ จากคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา มาเสนอ

การรู้, ความฉลาดรู้, ความเข้าใจใช้เป็นมาจากคำภาษาอังกฤษว่า literacy หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ แต่ดั้งเดิม ใช้ในเรื่องของการอ่าน-เขียน หมายถึง การอ่านออกเขียนได้ ต่อมาได้มีการขยายแนวคิดนี้ให้ใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นไม่จำกัดในเรื่องการอ่าน-เขียน แต่ครอบคลุมไปถึงการรู้สาระอื่นที่สำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ ประเทศชาติ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (United Nations of Education Science and Cultural Organization-UNESCO) เป็น

หน่วยงานระดับโลกที่เริ่มดำเนินงานเรื่อง “การรู้” ขึ้น และมีการดำเนินงานในเรื่องนี้มาอย่างต่อเนื่อง ในด้านสาระของการรู้ ซึ่งแต่เดิมหมายถึง การรู้การอ่านการเขียนนั้น ต่อมาได้ขยายออกไปเป็นการรู้สาระอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาชีวิตและประเทศ และยังมีขยายไปถึงการรู้ทักษะหรือชุดของทักษะที่เป็นกระบวนการ ทั้งทางด้านสติปัญญาและสังคม ในปัจจุบัน แนวคิด “การรู้” มีขอบเขตที่กว้างออกไปเรื่อย ๆ ทั้งในมุมมองที่เห็นว่า การรู้ในเรื่องใด ๆ จะมีความแตกต่างกันตามภูมิสังคมและบริบท เช่น การรู้การอ่านเขียนในบริบทของผู้เรียนที่เรียนเป็นภาษาแม่ กับที่เรียนเป็นภาษาที่ ๒ และในมุมมองที่เห็นว่า การรู้เป็นเรื่องสากลที่ไม่ขึ้นกับบริบท เช่น ทักษะกระบวนการปฏิบัติ (functional skills) เป็นชุดทักษะที่เป็นสากลที่ทุกคนควรปฏิบัติได้ ทำให้แนวคิดนี้ขยายตัวไปอย่างกว้างขวาง ในด้านทักษะก็ได้ขยายออกไปเป็นชุดของทักษะ (set of skills) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ สรุปได้ว่า แนวคิดของ “การรู้” ในปัจจุบันครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือชุดทักษะ สมรรถนะ และความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์หรือนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้.

จินตารัตน์ โพธิ์นอก